

Olguța Creangă - Caia

*Copilăria
Parintelui Paisie*

Ilustrații de Violeta Zabulică - Diordiev

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2016

CUPRINS

I

Casa părintească și botezul 13

II

Jocurile copilăriei 19

III

Târgul de la Sulița 26

IV

Vara la țară 34

V

La cules de zmeură și la cosit iarba 39

VI

Tainele pădurii..... 46

VII

Amintiri vânătoarești 54

VIII

Amintiri de la bunica 58

IX

Crăciunul bate la ușă 64

X

Despre Sfânta Filofteia 74

XI

Hristos a înviat!..... 78

XII

Sărbătoarea Înălțării Domnului 83

XIII

Armata, războiul și mănăstirea..... 89

Prefață

Dragii mei, am să vă povestesc despre copilăria copilului creștin, copil care, mai apoi, a ajuns duhovnicul Moldovei și nu numai. Deci, copilăria Părintelui Paisie Olaru, povestită de el însuși.

Dragi copii și tineri, zicea părintele, din vremea când eram prunc și copil mic, știu câte ceva din povestirile mamei, care mă făcea părtaș conștient la amintirile ei, căci tare frumos le mai puneă în lumină sfântă. Ea nu știa decât rugăciune și ardea toată de dragostea hristică revărsată asupra ei, din care ne pricopseam și noi, copiii. Și așa mă aprind și acum, când îmi amintesc de ea. De la Școala Bisericii încoace, adică de la vârsta de șapte ani, îmi amintesc fiecare clipă și am să vă istorisesc eu despre copilăria mea.

Dragii mei, să fiți atenți și să corecțați pe ici pe colo, să înmulțiți bunătatea și rugăciunea, căci celelalte se adaugă.

Îmi povestea mama cum lega de tavan un legănuț, așa, ca la nivelul stativelor și îmi făcea vânt, iară ea țesea, căci trebuia să asigure pânză și stofă pentru toată casa. Zicea ea că în preajma sărbătorilor de Sfintele Paști sau de Crăciun, Măicuța Domnului îl trimitea în ajutor pe îngerul păzitor, pe care mama spunea că l-a văzut legănându-mă în locul ei...

Tot mama mi-a mărturisit că după botez, nu m-a lipsit niciodată de Sfânta Liturghie și m-a rugat să nu mă lipsesc nici eu, vreodată. Mama m-a învățat să fac crucea cât mai corect și să spun rugăciunile, cu glas tare, poate așa se aude mai degrabă la Dumnezeu, zicea ea. Când am depus treapta

făgăduinței, îmi amintesc cum am rostit Crezul, în timpul Sfintei Liturghii, și tremur și acum de emoție sfântă.

Vedeam eu atunci trei cărări: credința, învățătura și joaca. Pe toate trei le-am intersectat și tare mult m-au ajutat.

Dragi copii, clipe de neuitat și bucurii cerești au fost pentru mine premiile întâi primite în cele trei clase primare, făcute în sat. În clasa I am primit Ceaslovul, în clasa a II-a Psaltirea, iar în clasa a III-a, din Viețile Sfinților. Mai mare bogăție oare cine și-ar fi dorit? Simt și acum parfumul îmbietor al acelor cărți sfinte. Mai târziu, mama mi-a dăruit un Acatistier. Primul acatist citit de mine a fost Acatistul Bunei Vestiri. Puneam câte una din aceste cărți în trăistuță și plecam cu oițele pe obcină. Ele aveau iarbă bună și eu tihnă, ca să pot citi; doar vântul șuiera răcoritor...

Seara, la culcare, îi rugam pe părinții noștri să ne spună povești sau povestiri. Așa am aflat despre Sfânta Teodora de la Sihla, Sfânta Filofteia, Sfânta Parascheva de la Iași, Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava, Mitropolitul Varlaam, despre domnitorii Ștefan cel Mare, Vasile Lupu, Constantin Brâncoveanu și despre alți voievozi sfinți.

În pelerinajele făcute pe urmele acestor sfinți, am simțit minunile făcute și harul divin aruncat asupra noastră, atunci când ne rugam lor...

Mulțumiri părintelui Petru Fercal și părintelui Florin Ștefan, care m-au ajutat să simt parfumul și sfințenia meleagurilor natale ale părintelui Paisie Olaru...

I

Casa părintească și botezul

Dragii mei, zicea părintele: M-am născut pe data de 20 iunie 1897, în satul Stroiești, comuna Lunca din Botoșani, unde se zice că Stroieșteanul a plantat o livadă de pomi fructiferi pe colina Țuțurdan, străjuită de pădurea milenară, deasă ca o perie, pentru că sătenii o cruțau ca pe un dar divin. Casa părinților mei, Ecaterina și Ioan Olaru, era așezată pe la mijlocul colinei, vizavi de colina care găzduiește Biserica Sfinții Voievozi Mihail și Gavriil. Casa avea două odăi, tindă și ceardacuri, jur-împrejur.

Cum intrai în tindă, era o laviță mai lată ce servea drept pat pentru musafiri. În partea dinspre răsărit, era căsoaia, adică odaia cea mare, în care dormeam noi, cei cinci copii, laolaltă cu părinții. Eu, fiind mezinul, dormeam lângă mama, unde era cald și bine. Tot în căsoaie era și o sobă cu plită și cuptor, care, vară, iarnă, era fierbinte, căci focul nu se stingea niciodată. În dosul sobei mă culcușeam când veneam înghețat, iarna, de la săniuș. Dacă mama era în cale, îmi punea mâinile la subsuorile sale și mi le încălzea. În camera de vizavi țineam straietele și zestrea.

Afară aveam un șopron cu sobă și cuptor, unde făceam mâncare, vara, pe arșiță. Grădina noastră se tot ducea la vale, până la marginea râului Sitna, care-și avea malurile înalte și lunca năpădită de vegetație. Grădina de legume și zarzavaturi

parcă era un curcubeu multicolor ce se adăpa direct din apa râulețului. Stăteam pe mal uneori și priveam ba frunze, ba crengi care pluteau deasupra apei și se pierdeau în aval. Așa se duceau și gândurile noastre, care încotro apucau. Oare câte dintre ele mergeau spre ceruri? – era întrebarea la care nici astăzi nu prea am răspuns.

Dar să ne întoarcem spre derularea evenimentelor cronologic, geografic și încărcate mereu de spiritualitatea, care ne învește ca o plapumă călduroasă, ca să nu dărdăim de nici un frig.

Moșa Veronica, când a aflat că Măicuța Domnului i-a dat mamei de veste că va naște, fuga a venit și s-au rugat împreună și iată că m-am născut. M-a înfășurat în pânză de bumbac țesută de mama și la casa noastră s-a strâns tot satul, spre veselie. Tata mai meșterea la legănuțul prins de tavan, unde și pe la trei ani, când am început a ține minte, mă legănam și cântam de răsuna casa. Mama îl lăuda pe tata că bun legănuț a făcut, căci ea îmi făcea vânt de la stative, unde țesea, și legănuțul nu se mai oprea. Dar tata îi zicea:

– Îngerul păzitor îl leagănă, dar noi nu suntem vrednici să-l vedem.

– Ioane, să fii sănătos, de câte ori l-am văzut, dar mi-i frică să vorbesc despre cele sfinte...

În ogradă aveau părinții mei o fântână cu cumpănă, iar găleata era de lemn, țintuită, cu care scoteam apă mai mult noi, copiii. Ne zbenguiam și ne agățam de cumpăna fântânii. Eram ridicați câte unul, căci stăteam la rând ca la moară, iar acel norocos zbura ca o pasăre și ridicat în aer țipa, bucurându-se de ispravă. Când cel însetat cobora găleata în fântână să o umple

cu apă, cumpăna se ridica în înaltul cerului, iar năstrușnicul de copil, agățat de cumpână, se cobora încet în timp ce găleata ieșea la suprafață. Trebuie să vă mărturisesc că eu făceam asta de mai multe ori pe zi. Ce frumos era, în ce rai m-am născut și am crescut! Fântânile erau rare în sat; aveau: preotul, fierarul, croitorul, felcerul, pădurarul, vornicul și alți câțiva gospodari.

Bunica mi-a povestit cum au făcut ei biserica din sat, unde am fost botezat. Au pus mână de la mână și s-au sânguit să facă și ei Casa Domnului. Zicea că a fost construită cu furci și căpriori subțiri. În strat dublu au fost căptușiți pereții cu lut și paie. Acoperișul a fost lucrat cu draniță în coadă de rândunică. Le povestea preotul de atunci că a văzut cum Arhanghelii Mihail și Gavriil cărau, prinse în aripile lor, dranița, sus pe lăcașul sfânt, căci doar așa au putut isprăvi. Când toamna dădea în copt, când parfumul merelor, perelor și al altor fructe înmiresma satul, biserica era gata de făcut slujbe într-însa. Și, cu o fericire cerească, bunica îmi povestea cum la sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, care a fost aleasă drept hramul bisericii, lumea din patru zări și mai bine împânzea colinele ce împrejmuiesc satul, precum zidurile o cetate, și colinele se vedeau așa, ca niște pajiști cu flori, căci toți oamenii erau înveșmântați în costume cu flori de câmp. Am întrebat-o pe bunica:

- Cine a hrănit mulțimea?

- Petrică, zicea ea, s-a întâmplat ca în pilda creștină, când Iisus a înmulțit pâinea și peștii. Cred că Sfinții Arhangheli au aruncat mană cerească și toți s-au săturat. Îți amintești cum ți-am citit despre Arhanghelul Gavriil care îi ducea mană

cerească, drept hrană, Măicuței Domnului, atunci când era în Sfânta Sfințelor la Templul din Ierusalim?

Cum eu m-am născut aproape de sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel, părinții mi-au pus numele Petru, iar părintele Gheorghe Bercea, parohul, împreună cu presbitera Profira, m-au botezat ca nași. La botezul meu, îmi spunea mama, au fost trei preoți și când cântau „Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și-mbrăcat...”, în hora prinsă în jurul cristelniței și a mesei, s-au prins nașii cu mine în brațe, preoții slujitori și copiii din sat, care obșnuiau să vină la botezuri. Era imagine cerească, zicea mama, care, fiind trecută de molifta de patruzeci de zile, participase și ea.

Natura era absolut cerească: flori pe pajiști și în livezi fructe, unele coapte: cireșe, vișine, zarzăre și multe altele. Lanurile de grâu aproape dădeau în copt, căci soarele îngălbenise spicele. Nici cocostârcul nu se mai vedea din lan, deși bătrânii spuneau că în lanul cu belșug, la Sfinții Apostoli nu trebuie să se vadă cioara...

Copiii satului, când participau la botezuri, se îmbrăcau în costume populare. Copilele erau îmbrăcate cu cămașă și poale, peste care se încingeau cu catrință legată cu brâuuleț, bundiță din piele cusută meșteșugit, opinci cu nojițe, iar pe cap, maramă. Băieții purtau cămașă cu poale mai scurte, legată la brâu cu cingătoare de piele nituită și cu chimir, bundiță de piele, opinci cu nojițe și pe cap vara, pălărie, iar iarna, căciulă. Povestea mama că în praznicar era atâta veselie, căci copiii cântau și se veseleau când mama îi ospăta din belșug. Ieșeau în curtea bisericii mai apoi și joaca era a lor. Așa țineau mai bine minte că încă un copil devenea membru al Bisericii și frate al lor întru Hristos.

Acasă la noi era mare sărbătoare, mai ales că mătușa Eugenia spunea că a văzut îngerii zburând deasupra cristelniței, când am fost botezat. Dar tata o tachina și-i zicea:

- Mătușă Eugenia, mata la fiecare botez vezi îngerii zburând prin biserică...

- Dragii mei, poate că așa și este...

Mătușa, din rugăciune, nu se mai oprea. Când o întrebai ce face, îți răspundea printr-o rugăciune și, zicea ea, că așa își zidește scară la cer.

Copii, duceți-vă și fiți martori la botezuri ca să trăiți parcă un nou botez al vostru. Făgăduința nașilor pentru finii lor parcă se răsfrânge peste noi toți și ne mișcă sufletul întru credință vie. Așa îmi povestea mama despre botezul meu, încât simțeam că am fost de față, ceea ce este adevărat...

Eram al cincilea copil și părinții își doreau cât mai mulți. Zicea tata: „Omul cu mulți copii nu se va rușina când va ieși la poartă la dușmanul său”. Pe tata îl știu cu Biblia în mână.

Eu nu lipseam de la nici un botez, mai ales că vedeam și eu, ca și mătușa Eugenia, îngerii care se prindeau cu noi în horă și cântau dimpreună cu noi. Apoi vedeam cum îngerii intrau înapoi în icoanele de unde se desprinseseră mai înainte.

Așa ne povestea părintele Paisie Olaru despre casa părintească și botezul său. „Dragii mei, ne întâlnim la poarta raiului”, zicea și credea părintele Paisie. Vreți și voi, dragii noștri, să ne întâlnim la poarta raiului? Măicuța Domnului ne așteaptă și ea e bună și ne va deschide. Să fim încrezători!

Spune tu, cititorule, când ai să crești mare, ai să urmezi aceste învoățături? Când îți vei boteza pruncii, vei chema la botez copiii sătenilor să vă bucurați împreună?